

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ.

Διὰ τὸ ἰσωτερικὸν δρ. 12.
Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν » 15.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Πανταζῆ
καὶ ἐκδίδεται εὐθὺν αὐτοῦ, καὶ
διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα
δοσοληψία αὐτῆν ἀφορῶσα.
Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγε-
λιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντες εἰσι σπουδαῖοι.
(ΑΡΙΣΤΗΠΟΣ).

Παρά τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλοις
καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Τα-
χυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.
Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς
Κ. Κ. Ἑλληνικ. Προξένοις
καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρό-
ποις τοῦ ἐκδοτοῦ.

* Ἐκδίδεται ἅπασι τῆς ἐβδο-
μάδος.

Ἀθήναι, τὴν 25 Ἀπριλίου 1854.

Ἀμφικτυονία. (Συνέχεια ἰδ. ἀρ. 76.)

Τὸ συνέδριον τοῦτο ἐλέγετο Πυλαία, ἅτε παρὰ τὰς Πύλας (Θερμοπύλας) συναγόμενον· καὶ ὁμῶς φαίνεται πυλαία ὀνομαζομένη καὶ ἡ ἐν Δελφοῖς γινομένη συνεδρίασις αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ ἐν Πύλαις· συνίστατο δὲ ἐκ δύο τάξεων ἀντιπροσώπων, οἱ τὴν μίαν ἀποτελοῦντες ὠνομάζοντο Πυλαγόροι, οἱ δὲ τὴν ἄλλην Ἱερομνήμονες. Καὶ Πυλαγόροι μὲν ἐξελέγοντο ἐτησίως ἐν Ἀθήναις τρεῖς, Ἱερομνήμων δὲ, διὰ κλήρου ἀναδεικνύμενος, εἷς. (Ἀριστοφ. Κεφ. 607). Ὅτι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἦν λίαν ἐντιμὸν ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅρκου τῶν Ἡλιαστῶν (Δημοσθ. κ. Τιμόκρ. 170) ἐν ᾧ μνημονεύεται ὁ Ἱερομνήμων μετὰ τῶν ἐννεα ἀρχόντων. Ἐν τινι περιστάσει ἀπαντῶμεν ὅτι ὁ τοῦ συνεδρίου πρόεδρος ἦν Ἱερομνήμων, καὶ ὅτι ἐξελέχθη στρατηγὸς τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν Ἀμφισσέων (Αἰσχ. ἀνωτ-). Ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι οἱ Ἱερομνήμονες, καὶ Ἱερογραμματεῖς λεγόμενοι, ἦσαν ἀνώτεροι τῶν Πυλαγορῶν.

Ἐκ τῆς παρ' Αἰσχίνῃ (κ. Κτησιφ. 115 καὶ 126) θέσεως τῶν λέξεων καὶ τῆς ἐννοίας φαίνεται ἔτι, ὅτι τὸ τοῦ Ἱερομνήμονος ἀξίωμα ἦν καὶ διαρκέστερον τοῦ τῶν Πυλαγορῶν· εἰσι μάλιστα οἱ ἐνεκα λόγων ἰσχυρῶν πιστεύοντες, ὅτι οἱ Ἱερομνήμονες ἐξελέγοντο διὰ βίου (Clinton F. Hell Τόμ. iii. 621. Titmann. σελ. 84 86.) Πλὴν ἄλλοι δὲν συμφωνοῦσιν πρὸς τούτους (Shoemann de Comit. σελ. 392). Εὐρίσκομεν ἔτι ἐπιγραφὰς παρὰ Βοικίῳ (1171) περιεχοῦσας γεωδαισίας ὑπὸ τῶν Ἱερομνημόνων, ὡς εἰ ἀπετέλουν ἐκτελεστικὴν, οἷον εἰπεῖν, ἐπιτροπὴν, καὶ ὅτι τὸ συνέδριον ἐπέρανέ ποτε τὰ ἔργα αὐτοῦ ψηφισάμενον ἵνα συνέλθωσιν οἱ Ἱερομνήμονες ἐκτάκτως, πρὸ τῆς ἐπιούσης τακτικῆς Πυλαίας, « ἔχοντες δόγμα καθ' ὃ τὸ δίκαιον δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς, ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν Ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξήμαρτον », ὡς εἰ ἦσαν οὗτοι διαρκῆς ἐπιτροπῆ. (Αἰσχ. κ. Κτησιφ. 124). Τὸ ὄνομα αὐτῶν δηλοῖ αὐτοὺς ἔχοντες πλεῖω τῶν ἄλλων σχέσιν πρὸς τὸν ναόν· ἀμφίβολον δὲ ὑπάρχει ἂν καὶ ἔφερον ἐν γένει ψῆφον ἢ οὐ ἐπὶ τῶν συζητουμένων ὑποθέσεων. Ἐκ τῶν κατωτέρω παρατιθεμένων δύο Ἀμφικτυονικῶν δογμάτων ἐξάγεται τὸ δεύτερον, ἐν ᾧ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν (1688 καὶ 1699) ἄς ὁ Shoemann παρατίθεται (σελ. 392) καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δημοσθένους (περὶ Στεφ. 277) συμπεραίνεται τὸ ἐναντίον. Ἡ τοῦ Αἰσχίνου διήγησις (κ. Κτησιφ. 121) ὑποδεικνύει ὅτι οὗτοι ἦσαν οἱ εἰδικώτερον τὰς τὴν Ἀμφικτυονίαν συγκροτούσας πολιτείας παρουσιάζοντες. Πιθανῶς δὲ τὰ εἰς ἑκάτεραν τῶν δύο τάξεων τῶν ἀπεσταλμένων ἀνατιθέμενα ἔργα δὲν ἦσαν καθ' ἀκρίβειαν ὠρισμένα, καὶ διέφερον ταῦτα κατὰ καιροῦς, ἂν αἱ περὶ τούτου ὑπὸ τῶν συγγραφέων γινόμεναι διακρίσεις ὀρθῶς ἔχωσι. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἤτοι τὴν γενικὴν συνέλευσιν συνεκάλουν οὐ μόνον τοὺς Πυλαγόρους καὶ τοὺς Ἱερομνήμονας, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ τοὺς χρωμένους τῷ Θεῷ, καὶ ἐπειδὴ τοιοῦτοι συνήρχοντο πλεῖστοι καθ' ἔτος εἰς τὴν ἐν Θερμοπύλαις γινομένην συναγωγὴν, ἐξάγεται ὅτι λίαν πολυάριθμος ἦν αὕτη (Ἡσύχ. εἰς Σοφ. Τραχ. 639)· συνεκαλεῖτο δὲ εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συνεδρίου (ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων Αἰσχ. κ. Κτησιφ. ἀνωτέρω).

Περὶ τῶν ἔργων τοῦ τελευταίου τούτου σώματος οἱ ὅρκοι οὖς ὤμνυε καὶ τὰ δόγματα ἅπερ ἐψήφισε δίδουσιν ἡμῖν σαφῆ ἰδέαν· καὶ ὁ μὲν ὅρκος ἦν « μηδεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονιδῶν ἀνάστατον ποιήσιν, μηδ' ὑδάτων ναματιαίων εἰρξέιν, μητ' ἐν πολέμῳ μητ' ἐν εἰρήνῃ, ἐὰν δέ τις ταῦτα παραβῆ, στρατεύσιν ἐπὶ τοῦτον καὶ τὰς πόλεις ἀναστήσιν, καὶ ἐὰν τις ἢ συλᾷ τὰ τοῦ θεοῦ ἢ συνειδῆ τι ἢ βουλευσῆ τι κατὰ τῶν Ἱερῶν, τιμωρήσιν καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ δυνάμει »

(Αἰσχ. παρ. § 121). Ὑπάρχουσι δὲ καὶ δύο παρὰ Δημοσθένει (π. Στεφ.) δόγματα τούτων, εἰς ἃ παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην.

Ἐκ τῶν ὅρκων λοιπὸν καὶ τῶν δογμάτων βλέπομεν, ὅτι τὸ κύριον χρέος τῶν Ἀμφικτυόνων ἦν ἡ διατήρησις τῶν δικαίων καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ. Γινώσκουμεν ἔτι ὅτι κατακαέντος αὐτομάτως τοῦ ναοῦ (548 π. Χ.), οἱ Ἀμφικτύονες ἐμίσθωσαν τὴν ἐξοικοδόμησιν αὐτοῦ τοῖς Ἀθηναῖσι Ἀλκμαιωνίδαις ἀντὶ τριακοσίων ταλάντων. (Προδ. Β. 180 Ε. 62). Ἐκ τοῦ Ἀθηναίου δὲ μανθάνομεν ὅτι παρενέβαινον οὗτοι καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα τοῦ ναοῦ τούτου πράγματα, κανονίζοντες καὶ αὐτὰ τὰ περὶ τῶν εἰς αὐτὸν ὑπηρετούντων (Ἀθην. Δ. 172).

Ἐνεκα τοῦ συμφέροντος τοῦ ναοῦ, τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον φαίνεται καὶ παρὰ τοὺς ὅρκους αὐτοῦ ἐνίοτε πράττον, καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ δῆθεν προστατευόμενον διεθνὲς τῆς Ἑλλάδος δίκαιον προσβάλλον, καὶ ἀφορμὴν εἰς σκληρὰς καὶ ἀπανθρώπους πράξεις παρέχον, καὶ τούτων μάλιστα αὐτὸ μετέγον· π. χ. ἡ πόλις Κρίσσα, ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ καὶ πλησίον τῶν Δελφῶν κειμένη, ἐπεσκέπτετο ὑπὸ ξένων, ἐκ τῆς δύσεως ἐρχομένων δι' αὐτῆς εἰς τὸν ναόν. Τοὺς κατοίκους ταύτης κατηγόρησαν οἱ Δελφοὶ ὡς παρὰ νόμον φορολογοῦντας τοὺς ξένους τούτους καὶ ἄλλα ἐγκλήματα διαπράττοντας. Οἱ δὲ Ἀμφικτύονας ἐκήρυξαν πόλεμον κατ' αὐτῶν, ὡς τῷ Θεῷ δῆθεν ἀδικούντων. Ὁ πόλεμος διήρκεσε δέκα ἔτη ἕως οὗ, κατὰ συμβουλήν τοῦ Σόλωνος, ἀπέτρεψαν ἀλλαχόσε τὸ δι' ὄχετοῦ εἰς τὴν πόλιν βέον ὕδωρ τοῦ Πλείστου ποταμοῦ, καὶ φαρμακώσαντες αὐτὸ δι' ἐλλεβόρου ἀπέστρεψαν αὐθις εἰς τὸν ὄχετον. Οἱ Κιρραῖοι, δίψῃ πολλῇ συνεχόμενοι, πίνοντες ἄδην ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, καὶ ὑπὸ διαβροχῆς ἀπαύστου καταληφθέντες ἠφανίσθησαν, οἱ δὲ Ἀμφικτύονες εἶλον οὕτω τὴν πόλιν, παραβιάσαντες διττῶς τὸν ὅρκον αὐτῶν, ἐὰν ἦν ἡ Κιρραῖα Ἀμφικτυονίς πόλις. Ἡ χώρα αὐτῆς — τὸ εὐφορον Κρισαῖον ἢ Κιρραῖον πεδίον — ἀφιερῶθη τῷ Θεῷ καὶ ἐγένετο ἄρα, καὶ ὤμωσαν ὅρκους, κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε γεωργῆσαι ἢ κατοικήσει ἐν αὐτῷ· καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν ὁ πρῶτος ἱερὸς πόλεμος, τῷ 586 π. Χ. τῶν Ἀμφικτυόνων καὶ τῶν Ἀθηναίων γενομένων ὀργάνων τὰς θείας Δελφικῆς ἐκδικήσεως. (Παυσ. 1. 37. 4. Clinton. F. Hel. τόμ. Β. 196. Αἰσχ. κ. Κτησιφ. 109).

Ὁ δεύτερος ἱερὸς ἢ Φωκικὸς πόλεμος (356 π. χ.) ἦν ὁ μάλιστα τοῖς Ἀμφικτύοσι περισπούδαστος. καὶ εἰς τοῦτον ὠφελθέντες οἱ Θεβαῖοι ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τῶν Ἀμφικτυόνων ἔλαβον δίκαια παρὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν Φωκῶν· ἵνα δὲ ποιήσωσι τοῦτο ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τοῦ Φιλίππου, ὅστις προθύμως ἐκήρυξεν ἑαυτὸν ὑπερασπιστὴν τοῦ Θεοῦ, διότι τοῦτο παρεσκεύαζεν αὐτῷ τὴν πρὸς τοὺς φιλοδόξους αὐτοῦ σκοποῦς ὁδόν. Οἱ Φωκεῖς ὑπετάχθησαν, τὸ δὲ συνέδριον ἐψήφισεν ὅπως καταστραφῶσι μὲν πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν, πλὴν Ἀβῶν, οἱ δὲ κάτοικοι προσδιανεμηθῶσι κατὰ κώμας μὴ πλεόν τῶν πεντήκοντα κατοίκων ἐχούσας. Αἱ δύο αὐτῶν ψῆφοι ἐν τῷ συνεδρίῳ ἐδόθησαν τῷ Φιλίππῳ, ὃς εὐρατο ἐκ τούτου πρόφασιν ἵνα αὐτὸς μὲν εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος ἐμπλέκηται, τοὺς δὲ ὑπηκόους αὐτοῦ ὡς Ἑλληνας θεωρῆ, ἅτε παραδεχθέντας ἤδη εἰς τὴν Ἀμφικτυονίαν ταύτην. Περὶ τῶν αἰτιῶν τοῦ τρίτου ἱεροῦ πολέμου γίνεται λόγος ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους παρατιθεμένοις δόγμασι τῶν Ἀμφικτυόνων. Οἱ Ἀμφισσεῖς ἐπελθόντες ἀνέλαβον τὴν Κρίσαν καὶ τὸ πεδίον τὸ ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων τῷ Θεῷ ἀνιερωθὲν, ἐγεώργουν καὶ προσεφέροντο περὶ τοὺς ξένους τοὺς ἐπὶ τὸ ἱερὸν διὰ τῆς χώρας ταύτης ἀφικνουμένους χειρὸν τῶν πάλαι Κρισαίων. Συνέπεια δὲ τοῦ πολέμου τούτου ἦν ἡ ὑποταγὴ τῶν Ἀμφισσέων εἰς τὸν Φίλιππον διὰ τῆς ἐν Χαίρωνείᾳ μάχης (338 π. χ.), καὶ ἡ θανάσιμος προσβολὴ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὸ ἐξῆς ἔτος, ἐν συνεδρίῳ τῶν Ἀμφικτυονιδῶν πόλεων, ἐκηρύχθη ὡς ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλ-

λάθος πόλεμος κατά της Περείας, και ο Φίλιππος εξέλεξε η Άριστράτης των Ελλήνων. Είς την περίστασιν ταύτην οι Αμφικτύονες ανέλαβον τον άρχαιον αυτόν χαρακτήρα, ούτέστι του παριστάνειν την όλην Ελλάδα, ως ότε ποτέ επεκήρυξαν άργύριον επί τω φόνω του προδεδωκότος τους Έλληνας εν Θερμοπύλαις Εφιάλτου του Τραχινίου, και έτι άνήγειρον μνημεία εις τιμήν των ώδε υπέρ πατρίδος πεσόντων. Ο Ηρόδοτος όνομάζει αυτούς, της επικηρύξεως του Εφιάλτου μνημονεύων, Πυλαγόρους Έλλήνων (Ηρόδ. 7. 214. 228).

Εκ των άνωτέρω άποδεικνύεται άποχρώντως ότι και οι Αμφικτύονες αυτοί δεν έτήρουν τον όν ώμοσαν όρκον. Έκ πολλών δε γίνεται δήλον ότι ούτε ήλάφρουν τά εκ των πολέμων δεινά, ούτε ύπεστηρίζον τους όρκους αυτών. Ούτω π. χ. αι Μοκίηαι κατεστράφησαν υπό του Άργους (π. χ. 468), αι Θεσπιαί και αι Πλαταιάι υπό των Θηβών, και ή των Θηβών πόλις εκ μέσης της Ελλάδος ανηρασθη υπό του Αλεξάνδρου (Αίσχ. κ. Κτησιφ. 133). Έκ του Θουκυδίδου δε (Α' 112) μανθάνομεν ότι, όλίγα έτη πρό του Πελοποννησιακού πολέμου, οι Ακαδαμειόνοι στρατεύσαντες τον Ιερόν κληθέντα πόλεμον, και κρατήσαντες τον εν Δελφοίς τον, παρέδσαν αυτό τοίς Δελφοίς — και αύθις ύστερον οι Αθηναίοι, άποχωρησάντων αυτών, στρατεύσαντες και κρατήσαντες παρέδσαν αυτό τοίς Φωκεύσι· οι δε Αμφικτύονες άπαθείς θεαταί γενόμενοι ούδένα φαίνονται μέρος λαβόντες εις ταύτα.

Παραλείποντες την περαιτέρω ιστορίαν του συνεδρίου τούτου προσθέτομεν μόνον ότι ο Αύγουστος έζήτησε ίνα και ή ύπ' αυτού οικοδομηθείσα Νικόπολις (31 μ. Χ.) καταταχθη εν ταις Αμφικτυονίαι, και ότι ο τον δεύτερον μετά Χριστόν αιώνα άκμάσας Ηαυσανίας μνημονεύει αυτόν ως έτι υπάρχοντος μόν, αλλά άποβαλόντος πάσαν δύναμιν και ισχύν, ως και πολύ πρότερον ο Δημοσθένης (περί Είρ. 63) ώνόμασεν αυτό « ή εν Δελφοίς σκιά. »

Περί της παραγωγής του όνόματος των Αμφικτυόνων πολλά έγράφησαν υπό των φιλοπραγμόνων και περί τά τοιαύτα σπουδαζόντων. Τινες μόν γράφουσιν αυτό διά του Ι (άμφικτυόνες), νομίζοντες ότι όηλοι άστυγείτονας, περίξ κοινού τινος χώρου οικόοντασ· άλλοι δε ότι ώνομάσθη τό συνεδριον ούτω υπό του συστήσαντος δθεν αυτό Αμφικτυόνος ήγεμόνος της Θεσσαλίας. Η πρώτη γνώμη φαίνεται επικρατεστέρα, και ταύτην παραδέχονται οι σπουδαιότεροι των νεωτέρων άρχαιολόγων, όστινες θεωροσσι και τον Αμφικτύονα και τον Έλληνα και τον Δίωρον και τον Ξούθον και τον Ιωνα και τον Θεσσαλον, και Αάρισσαν την του Πελασγού θυγατέρα, και άλλους ούχι ως ιστορικά και άληθώς ποτε υπάρξαντα πρόσωπα, αλλά ως προσωποποιήσεις ποιητικώς άρχαιών συστημάτων και κατασκευασμάτων άλλως τε ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης, και το άφορμήν έχοντες, ούδολως έποήσαντο μνείαν τούτου. Και περί της πρώτης έτι συστάσεως των Αμφικτυονίων τούτων πολλά έβρήθησαν, άλλ' ούδεν σαφές και ιστορικών άπεδείχθη (ιδ. Thirlwall. Ιστ. Έλλ. Heeren πολιτ. άρχ. Έλλ., St. Croix περί άρχ. συμμ. πολιτ. Waxmuth. άρχαιολ.)

—οοο—

Περί Οττεντώτων.

Πριν της έγκαταστάσεως της άποικίας του της Καλής-Έλπίδος άκρωτηρίου, ή χώρα των Οττεντώτων άπετέλει εν των εύρύτερων της νοτίου Αφρικης κρατών· αλλά τανυν, τά μέγιστα υπό των άλλεπαλλήλων έπιδρομών της άποικίας ταύτης συσταλέν, περιλαμβάνει μόνον τηνμεταξυ 20° και 30° πλάτους και 6° και 22° μήκους κειμένην χώραν· όρίζεται προς ανατολάσ μόν υπό της των Κάφρων χώρας, προς μεσημβρίαν υπό της άποικίας του άκρωτηρίου, προς δυσμάσ υπό του Ωκεανού και προς βορράν υπ' εθνών και χωρών όλως άγνώστων· ο τόπος ούτος είναι ύψηλός, υπό ύψικροσφον όρέων διασχίζόμενος, ών αι ύψιστα κορυφαί, επί εξαμηνίαν όλην χιονοκαπεΐς, έχουσιν ύψος 5 μέχρι 6,000 μέτρων περίπου. Αι κυριώτεραι τούτων σειράι εισί, προς βορράν ή των όρέων Νίεβελδ, ήτις, υπό διάφορα βουνών όνόματα, Δρυμωδών, Χιονωδών, του Ρινοκέρωτος και της Χάριτος, εκτείνεται από του όροπεδίου της των Κάφρων χώρας μέχρι των έκβολών του Οράγγου ποταμού, διαπερδσα ούτως άπασαν την Οττεντωτίαν, και προς νότον ή σειρά των όρέων Καραι, κλάδους ούσα, ως νομίζεσται, των όρέων Νίεβελδ, συναπτομένη αυτοίς προς ανατολάσ. Η γεωσκοπική κατασκευή των ύψωμάτων τούτων όλίγον είναι

γνωστή· κύρια εντούτοις στοιχεία αυτών φαίνονται ο σιδηρούχος σχιστόλιθος, ο κουάκιος και ο άχρωδής άργιλος, εκ της άπουσνθέσεως του γρανίτου προσρόχοντος, εις εξαίσιους σωρούς άνευρισκαμένου ατόθι. Αί πρώται γήαι ύσαύτως φαίνονται άφθονώταται· αι πηγαί του πετρελαίου, του νιτρώδους και κοινού άλατος εισίν εν Οττεντωτία εις μέγιστας ποσότητας. Οι Ολλανδοί επί πολλών χρόνον εξώρυσαν ατόθι μεταλλεία χαλκού αλλά ταύτα εισίν όλως έγκαταλελειμμένα ήδη.

Η χώρα αυτή δεν έχει ούδεμίαν λίμνην, υπ' όλιγίστων δε μόνον ποταμών διαβρέχεται, ών έπισημότεροι εισίν ο Φίσις, ήτοι ποταμός των Ιχθύων και ο Οράγγης, όστις, εκ της συμβολής του Κιτρίνου και Μέλανος ποταμού σχηματιζόμενος, άποτελει εις τό μέσον του βού αυτού καταβάσσην, έχοντα κατά την του Πατερσώνος μαρτυρίαν πλέον των 400 ποδών ύψος και 1,500 εύρος. Ο Γωρις, ο Ζονδάγης και άλλοι μικροί ποταμοί ούδεν άλλο έξιν λόγου παριστώσιν ή τάς έτησίας αυτών πλημμύρας, κλυπτούσας την χώραν άμμο, και συντεινύσας ούτω προς επαύξησιν του της χώρας άγόνου. — Μεταξύ των την άποικίαν του άκρωτηρίου από της Οττεντωτίας διαχωρίζοντων όρέων εκτείνονται άπειρούς έκτάσεως όροπέδια, της Καρβούς υπό των έγγχωρίων καλούμενα· τινές δε των εύρειών τούτων έρήμων έχουσι και 200 λευγών μήκος. Η γή αυτών συγκείται εξ ένός στρώματος άργιλου και άμμου, κιτρίνου, άχρωδους χρώμα έχούσης, ένεκα των περιεχομένων σιδηρούχων μορίων εις ένός δε ή δύο ποδών βάθος εύρίσκειται ο στερεός βράχος, οτινος άπουσνθεσις φαίνεται τό πρώτον στρώμα. Έν καιρώ ύγρασίας αι γήαι αυται, ως ο θερινός ήλιος καθιστδ Ήρας ως πλίνθους, μαλακόνονται αίφνης, και, ως εκ μαγείας, καλυπτόνται υπό χλόης, θάμνων και φυτών· οι δε Οττεντώτοι τότε συντρέχουσιν αυτοίσε πανταχούθεν, προς νομήν των ποιμνίων αυτών και θήραν των παντοειδών ζώων, άτινα άγελήδον από των Ήρων όρέων κατέρχονται προς άπολασιν της άρχίας ταύτης χλόης. Η μόλις δ' ένα μήνα διαρκούσα ώρα αυτή είναι ή μόνη, καθ' ήν ή Οττεντωτία είναι εύάρεστος· καθόσον ο άνεμος, ο ήλιος, ή βροχή, καθιστώσιν την εν αυτή διαμονήν άφορητον όλως κατά τάς άλλας του χρόνου ώρας. — Η χλωρις της χώρας ταύτης όλίγον έσπουδασθη· εν τούτοις ή των βολβωδών φυτών κλάσις φαίνεται πολυάριθμος. — Αί ταπεινότεραι και δρυμώδεις κοιλάδες φοιτώνται άφθονως υπ' έλεσάντων, δικερώντων ρινοκέρωτων, λεόντων, πανθήρων, άγρίων γαλιών, θωών και προπάντων υπ' ύαιώνων και λύκων. Η Οττεντωτία τρέφει ωσαύτως πιθήκους, δορκάδας, στρεψικέρωτας, ώρυγας, πρόβατα της Βαρβαρίας και βουβάλους, την κυρίαν τροφήν των κατοίκων άποτελούντας. Τά γένη της αντίλόπης εισί πολυάριθμώτατα, άλλ' ή κυνή αντίλόπη καθιστάται βαθμηδόν σπανία. Τά πτηνά αυτης εισί τά αυτά τοίς του Ακρωτηρίου. Η θερμοκρασία δεν υπερβαίνει σχεδόν τον 30 αριθμόν κατά τό θερος, διαρκούν από της αρχής του Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους του Μαρτίου. Από της τελευταίας δε ταύτης έποχής μέχρι τέλους του Ιουνίου ο νοταπηλειώτης άνεμος πνέει μετά μεγίστης σφοδρότητος, νέφη όλκ άμμου έγείρων και παρασύρων· εις δε τό Ακρωτηριον εισδύει και έντός των κάλλιστα κεκλεισμένων οικημάτων.

Οι Οττεντώτοι διακρινονται εις πολλάς φυλάς, ών κύριαι εισίν αι των μεγάλων και μικρών Ναμακάων, των Δαμοράων, των Καρονάων, των Σανακάων, και των Βοσχιμάων ή Σάβων. Οι δε της τελευταίας ταύτης φυλής, κατά τό βορειότερον της Οττεντωτίας μέρος κειμένης, εύρίσκονται αναμφιλέκτως εις τον τελευταίον βαθμόν του εξευτελισμού του ανθρωπίνου γένους. Τά πρόσωπα αυτών εισίν άποτρόπαια εκ της ζωότητος· χονδροειδή δε, εκτεθλημένα και επίβουλα χαρακτηριστικά, χείλη προμήκη ως ρύγχος, ριν σμη κ.τ.λ. τά πάντα δείκνύουσι παρ' αυτοίς την βλακίαν. Η κεκαρμένη κόμη αυτών και επί των όπισθίων προβαίνουσα όμοιάζει μάλλον τριχώσει ζώου ή ανθρωπίνη κόμη· τοσοϋτον δε διαφόρος των ήμετέρων έχουσι τους πόδας αυτών, ώστε εκ πρώτου βλέμματος άναγνωρίζεσται Βοσχιμάνου ίχνος έντετυπωμένον επί της άμμου. Αί των Βοσχιμάων γυναίκες εισίν έτι των άνδρών δυσχεστέρα· αδύνατον είναι να θεωρήσθ τις αυτάς άνευ φρίκης. — Παραλείπομεν την λεπτομερή περιγραφήν γυναικός Βοσχιμάνου, καθισταμένης ως εκ των πολλών αυτης άποτροπαίων δυσμορφιών αναξίας όλω του όνόματος γυναικός. Οι Βοσχιμάνοι εισίν ούτω κτηνώδεις και άκηροί, ώστε οι υπό των άποίκων του Ακρωτηρίου συλληφθέντες έπροτίμησαν να φονεύθωσι μάλλον ή να συγκατανεύσωσιν εις την έλαγίστην έργα.

σιαν. Ξένοι προς πάσαν οικογενείας ιδέαν, ούδέποτε κτίζουσι χωρία· δέρμα δε μόνον προβάτου κατά τον χειμώνα ένδεδυμένοι, και τότεσ, μετά φαρέτρασ πλήρους δεδελητησιασμένων βελών φέροντες, διατρέχουσι μόνον τά όρη και τάς έρήμους, ούδ' αυτόσ του δήμματος του σκορπίου επιβρόην τινά έχοντος επ' αυτοίς.

Σκληροί όσον και βλάκες μεγαλειτέρα άπολασιν νομίζουσι τό πίνειν τό από των πληγών των έχθρων αυτών βέον αίμα· ούτως υπήρξαν πάντοτε άντικείμενον μίσους παρδ τοίς γεινιάζουσι στίφεισιν, άτινα διώκουσιν αυτούς ως άγρια θηρία και φονεύουσιν όσους εξ αυτών συλλαμβάνουσιν. — Η νοητική κατάσταση των Ναμακάων, Καρονάων και των άλλων φυλών δεν είναι σχεδόν μάλλον της των Βοσχιμάων άνεπτυγμένη, στερούνται όμως ούτοι των άγριοτήτων και δυσμορφιών εκείνων, εύπροσθήγοροι και φιλόξενοι απ' έναντίας όντες. Τά χαρακτηριστικά αυτών εισίν ήττον χονδροειδή και κανονικώτερα των Βοσχιμάων. Δένειναι έν τούτοις όλοκλήρως άμέτοχοι της βλακίας εκείνης, ήτις παρέχει τοίς Βοσχιμάνοις τό του ζώου μάλλον ή τό του ανθρωπού ήθος· εισί δε ύψηλοί και εύαναλόγου άναστήματος· αι γυναίκες αυτών έχουσι τους όδόντας λευκούς, τάς χείρας και τους πόδας μικρούς, και τούς χαρακτηρισ αυτών άκρούντως κανονικούς· οι δε όφθαλμοί αυτών, ως και οι των άνδρών, εισί μικροί και έστραμμένοι προς τά ένδον ως και οι των Κινέζων (α). Οι Οττεντώτοι φθάνουσιν εις τον ύπερτατον της άκαθαρίας βαθμόν. Ούρα περιβεβόμενοι και διά λίπους τινός, ότε μόν μελαίνη ότε δε έρυθρά βαφή, κατά την φυλήν, άναμειγμένου, αλειφόμενοι, άποπνεύουσιν όλως άφορητον δυσωδίαν υπό των φθειρών δε καταλιθωσκάμενοι, καταδιβρώσκουσιν αυτοά και ούτοι ως οι πιθήκοι, προς ούς κατά τούτο μόνον όμοιάζουσι. Όταν θέλη Οττεντώτοις τις να νυμφευθη παρίσταται μετά της μνηστής αυτού παρδ μάγω τινι, όστις περιβρέχει αυτούς βορβορώδει ύδατι ή ύρω· έκτοτε ο σύνδεσμος καθίσταται άδιάλυτος. Η πολυγαμία έστι έπιτετραμμένη· σπανίως εν τούτοις φαίνεται Οττεντώτοις νυμφευμένοις πολλάς γυναίκας, της άκηρίας αυτού μη έπιτρεπούσης αυτώ τούτο. Αί εκ νέου συζευγόμεναι χήραι εισίν υποχρεωμένοι να κόπτωσι την φάλαγγα ένός δακτύλου. Εάν τις έλλείψη του έθιμου τούτου, μαστιγούται καιδιώκεται της φυλής. Η αίμομιξία και μοιχεία θανάτω κολάζεται παρδ τοίς Οττεντώτοις. — Έκαστον χωρίον διοικείται υπ' ένός άρχηγού, πάντοτε εκ των πρεσβυτέρων αίρουμένου.

Η των Οττεντώτων γλώσσα είναι άξιοπαρητήρος ως εκ της πληθούς τραχέων και κνυζώντων ήλων, εκ του βάθους του στόθους μετ' ισχυράσ δασύτητος προφερομένων, και τροποποιημένων εν τω στόματι μετά κροταλισμού όλως δυσάρεστου Ευρωπαϊκώ ώτι· αδύνατον δ' έγένητο να εύρεθη εν τω τόπω τούτω ίχνος γραφής. — Σπανίως βλέπει τις Οττεντώτων πλέον ή 50 έτη γεγονότα· ο δε πρόωρος ούτος θάνατος προξενείται εκ της άκατανοήτου αυτών άκαθαρσίας, ήν ούδεν δύναται να παρακινήσιν αυτούς να έγκαταλείψωσι. Φαίνονται μόν άθηρσκοι, έν τούτοις περιηγηταί τινές παρετήρησαν παρ' αυτοίς κλίσιν προς τον Ισλαμισμόν.

Αί τη άποικία γεινιάζουσαι φυλαί εισίν ύποτελεις τοίς Άγγλοις, όστινες μεταχειρίζονται αυτούς ως φορτηγά ζώα, και αριθμόν τινά άνδραπόδων υποχρεούσιν αυτούς να παρέχωσιν έτησίως. Τίνος ένεκα λοιπόν έκπληττώμεθα, ότι δεν προοδεύει ο πολιτισμός εν τη δυσμοίρω ταύτη χώρα ;

(Έκ του Γαλλικού.)

A. S. B.

—οοο—

Ανέκδοτα Καρόλου ΙΕ'.

Ο Βασιλεύς ούτος ήτο ήμισα άστείος· τό Γερμανικόν φλέγμα και ή Καστιλιανή σοβαρότης έχαρακτήριζον, ως λέγουσιν, αυτόν.

— Κυριέσας ποτέ πολιν τινά των Κάτω-Χωρών, ήν έζήτηι ως άποτελούσαν μέρος της πατριχής αυτού κληρονομίας, έπεγράψεν εις την εισδον αυτης « Suum quique, » όπερ έστι « έκάστω τά έαυτου » άστείος δε τις διαβαίνων εκειθεν προσέθηκε ταις άνωτέρω λέξεσι « rapit » « Suum quique rapit » όπερ έστι « έκάστω τά έαυτου άφαιρεί » (ο Κάρολος).

(α) Περί ών βλέπε τό εις την έρμηριδα ταύτην καταχωρησθιν άρθρον, εν έτει Α' σελ. 190, 194, 198 και 202. Σ. Μ.

— Γενναίε, τώ έλεγε ποτέ αυτοκράτειρα ή γυνή του, (Ισαβέλλα της Ισπανίας) διά τίς πολεμεις πάντοτε τους Γάλλους διά των στρατηγών σου; — Κυρία, τίς πεκαρήθη ο Κάρολος, δεν άρμόζει εις την τιμήν της άληθούς πίστewς! ή Α. Καθολική Μ. και ή Α. Χριστιανική Μ. να επιτίθενται δημοσίως μεταξύ των εις τάς τύχας άθλήου μάχης. Ακολούθως δε προσέθηκεν, ότι θέλει φαίνεσθαι πάντοτε επί κεφαλής των στρατευμάτων αυτού, πολεμών τους άπίστους της Αφρικης και τους Προτεσταντας της Γερμανίας.

—οοο—

Αντι πάσης παρατηρήσεως επί της έκδοθείσης διά τά Γυμνασία Γεωγραφίας του μακαρίτου Σταυρου Σταθοπούλου, δημοσιεύομεν τον έξής σύντομον εις αυτήν πρόλογον του Καθηγητού Κυρίου Στ. Κουμανούδου.

Τό παρόν έγχειρίδιον ήγχετο πάς τις βεβαίως να τό ίδη εκδιδόμενον τέλειον υπ' αυτού του έπισησαντος αυτού· άλλ' άφου ο άμειλικτος θάνατος άνήρπασε τόσον πρωίμως εκ των ζώντων τον άγαθόν ήμών φίλον, καθήκον λυπηρόν έθεωρήσαμεν να έπιμεληθώμεν ήμεις, καθ' όσον ήδυνάμεθα, την του βιβλίου μέχρι τέλους εκτύπωσιν, ήτις είχε διακοπή πρό ένός και επέκεινα έτους εν τω τρίτω τυπογραφικώ φύλλω του τρίτου μέρους· και ούτως έζήτημούτο μόν άφ' ένός επί τοσοϋτον χρόνον ο την δαπάνην προκαταβαλών τυπογράφος, (1) έστερείτο δ' άφ' έτέρου ή των γυμνασίων νεολαία βιβλίου εις διδασκαλίαν προσφορωτάτου. Αποφασίσαντες δε να αναδεχθώμεν την περαιτέρω του τύπου έπιστάσιν, έστράφημεν εις ζήτησιν των χειρογράφων του μακαρίτου, και εύρήσαμεν μόν αυτών ίκανά, άλλ' ούχι πάντα, διότι και εν τω μεταξύ έλλειπών τινα κεφάλαια, και εκ του τέλους όχι όλίγα· τά όποια ήμεις εκ του Γερμανικου πρωτοτύπου επεχειρήσαμεν να μεταφράσωμεν ή και να συντάξωμεν κατ' αναλογίαν των προηγούμενων. Η δε έλλογος ήμων δειλία προς τό δυσχερές τούτο έργον ήλαττώθη υπό τινων φίλων, βοηθησάντων ήμας προθύμως, και ούτως εγκύπτουτες ήδη θαρράλευότερον εις την του βιβλίου αναπλήρωσιν, άνεπολούμεν εύχάριστως ού μόνον τον χρόνον, καθ' όν ήτυχήσαμεν ν' άκροασθώμεν και ήμεις τάς περί γεωγραφίας παραδόσεις του περιφανούς Ριττέρου εν Βερολίνω, κατά τό σύστημα του όποίου έσχεδιάσθη και τό παρόν έγχειρίδιον υπό του Ρρόν, άλλ' έτι άνεμνησκάμεθα πολλάκις και των ήδυστάτων συνεντεύξεων μετά του ποσεινοστάτου ήμιν Σταθοπούλου, εν αις έφιλοτιμείτο ο διάπυρον τρέφων ζήλον υπέρ της των όμογενών εκπαιδύσεως να έκθέτη εις ήμας τε και άλλους, μάλιστα τό εις ανθρωπισμόν συντελούν μέρος της παραδεχθείσης υπ' αυτού ταύτης γεωγραφικής μεθόδου. Δέν διστάζομεν δε να όμολογήσωμεν, ότι, αν έζή ο μακαρίτης, ήθελε πολύ κάλλιον άπαρτισθί τό βιβλίον· αλλά και ούτως εκδιδόμενον, ελπίζομεν ότι θέλει πολύ χρησιμεύσει εις την νεολαίαν, ως και ή υπό του αυτού συγγραφέως έκδοθείσα Στοιχειώδης Γεωγραφικών μαθημάτων σειρά. Αλλ' ή σκοπούμενη ωφέλεια τότε βεβαίως θέλει προκύψει, όταν οι κατά τό βιβλίον τούτο παραδώσαντες διδάσκαλοι δεν άποκηνώσιν να έξοικειωθώσι πρώτον αυτοί καλώς με την μεθόδον αυτού, ήτις προσωνδώς διαφέρει πολύ της τετριμμένης και πεπατημένης, αλλά και δι' αυτό τούτο έχει πολλά τά πλεονεκτήματα. Μακρόν δε λόγον έπρεπε να κατατείνωμεν, αν ήθέλομεν επεχειρήσει την έκθεσιν των πλεονεκτημάτων τούτων, τά όποια άλλως πάς προσεκτικός και νοήμων διδάσκαλος οίκοθεν θέλει κατανοήσει, όταν μελετήσθ τό βιβλίον άπροκατάηπτως και σπουδαίως. Έν μόνον δε λέγομεν ένταύθα εξ ιδιαιτάτης ήμων πεποιθήσεως, ότι τό βιβλίον τούτο, όσον και αν φαίνεται σύντομον εν τω πολιτειογραφικώ μέρει, περιέχει όμως πλείστα και άξέλογα διδόμενα, έλλείποντα και απ' αυτάς τάς όγκωδεστάτας γεωγραφικώς πραγματείας, και ότι ταύτα υύεις πολλάς παραχουσιν εις σκέψεις και μελέτας έμβριθεστέρας· και διά τούτο δεσ μη άπαξιώσι να ρίπτωσιν εις αυτό βλέμματά τινα και οι υπερβάντες τά έτη της μαθητικής ήλικίας και οι εν τω βίω ήδη τώ δραστηρίω άναστρέφομενοι.

Τοσαύτα προσιόντες, παραδίδομεν μετ' έλπίδος άγαθής τό βιβλίον εις τό κοινόν, και έξαιτούμεθα την ευμενή συγγνώμην των τυχόν ήμαρτημένων.

Στέφανος Κουμανούδης.

(1) Δηλ. ο Κ. Ίω. Αγγελόπουλος.

—οοο—

Ἡ πλάνη.

Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιῶσι.

Λίαν ἀξιοπαρατήρητος καὶ δυσσευήνης εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν διάνοιαν παντός, μὴ δὲ ἐπιπολαιότητος τὰ πράγματα διεξερχομένου, παρίσταται σήμερον ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ τοπικὴ κατάστασις τοῦ γένους τῶν ὀσμανιδῶν. Ὅσω συμπαθῶς καὶ συγκυριατικῶς ἐξετάσει τις τὴν ἠθικὴν τούτων κατάστασιν θέλει, ἐὰν δὲν εἶναι ἄλλως προκατειλημένος, ὁμολογήσει ὅτι πιστοὶ καὶ ἀκλόνητοι οὗτοι διαμένοντες εἰς τὰ ἐντάλματα τῆς ἱερᾶς αὐτῶν βίβλου, τοῦ Κορανίου, δὲν προέβησαν οὐδὲ κατὰ βῆμα ἐπὶ τὰ κρείττω, ἀλλὰ διατελοῦσι καὶ νῦν ὅπως καὶ ἀπὸ τῆς προσελεύσεως αὐτῶν εἰς τὴν Πίστιν τοῦ προφήτου τῆς Μέκκας, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν ἐν ταῖς δυτικαῖς τῆς Ἀσίας χώραις, τουτέστι δεισιδαίμονες, φανατικοί, ἀμαθέστατοι καὶ εἰς πάντα κτηνώδεις, θεωροῦτες ὡς ἀπωλείας τέκνα καὶ ἀποβλήτους τοῦ θεοῦ πάντας τοὺς μὴ ὁμοθρήσκους αὐτοῖς, καὶ ὡς ἐμπνεύσεις τοῦ Σατανᾶ τὰς εἰς τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας προόδους καὶ τελειοποιήσεις τῶν νεωτέρων αἰώνων, καὶ διὰ τοῦτο μακρὰν αὐτῶν ἀφίστανται, πᾶσαν δὲ σπουδὴν καὶ μάθησιν ὑπὸ τοῦ θρησκευματος αὐτῶν ἀπαγορευομένην, ὡς καὶ πᾶσαν συγκοινωνίαν πρὸς τοὺς ἀπίστους ὑπ' αὐτῶν λεγομένους, τουτέστι τοὺς ἄλλο πρεσβεύοντας θρήσκευμα. Ὡς μάλιστα δὲ θείας ὀργῆς ἐν μέσῳ τοῦ πεφωτισμένου κόσμου κατασταθέντες καταμαστίζουσι πολυειδῶς τὴν ἀνθρωπότητα· τὸ κακοποιὸν δὲ τοῦτο στοιχεῖον ἐγένετο ἀείποτε ἀφορμὴ, ὡς καὶ ἤδη, νὰ ἐρίζωσι πρὸς ἀλλήλους καὶ εἰς ἐνόπλους συγκρούσεις νὰ περιέρχωνται κράτη καὶ λαοὶ εἰς Χριστὸν πιστεύοντες, καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ καὶ σοφὰ νὰ ἐγείρωνται κατ' ἀλλήλων, ἐνεκα τοῦ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Οἰκογενείᾳ ἐμπροσθέντος, καὶ μετὰ τῶν εὐγενεστέρων λαῶν συναγελαζομένου τέρατος τούτου. Τὰ μὲν τούτων, ἐλπίζοντα ὅτι διὰ τῆς ἐξημερώσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ, κατορθωτῶν ὑπολαμβανομένων, θέλουσι καταστήσει αὐτὸ κοινωνικὸν καὶ χρήσιμον ἐν τῷ κόσμῳ στοιχεῖον, βοηθοῦσι αὐτό· τὰ δὲ, πᾶσαν ἐλπίδα ἀπολέσαντα καὶ ἀνεπίδεκτον ἠθικῆς βελτιώσεως αὐτὸ θεωροῦντα, ζητοῦσι ἵνα περιορίσωσι τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ μετριάσωσιν οὕτω τὰ παρ' αὐτοῦ διαπραττόμενα κακουργήματα ἐπὶ λαοῦ εὐγενεστάτου τὴν καταγωγὴν καὶ ἀναξίως κακοχουμένου. Αἱ οὕτως ἀντιθέτων γνώμων ἐξουσίαι αὗται, ἐμμένουσαι εἰς τὰ αὐταῖς δεδομένα, καὶ ἐγερθεῖσαι νῦν κατ' ἀλλήλων ἐκίνησαν πολυκρότους κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν δυνάμεις, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς τῶν φώτων καὶ τοῦ Θεοῦ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ ἐν τῷ σημείῳ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, χωροῦσι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Εὐχόμενοι ἐπιτυχίαν εἰς ὄντινα τὸ δίκαιον ἔχει, καὶ δεόμενοι τοῦ ὑψίστου Θεοῦ ἵνα ἐν τάχει ἐκτελεσθῇ τὸ ἅγιον αὐτοῦ θέλημα, στρέφομεν τὰ βλέμματα ἡμῶν πρὸς τοὺς πάσχοντας ὁμογενεῖς ἡμῶν εἰς τὰς ἀλύσεις τοῦ θεοστυγοῦς γένους, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον εἰς τὸν κόσμον ἐπῆλθε. Ἀποκαρτερήσαντες οὗτοι εἰς ματαίως προσδοκίας τῆς ἡτοῦ βουλή τοῦ τυράννου αὐτῶν ἢ ἐνεργείας ἐξωθεν ἄλλων σωτηρίας καὶ ἀπελευθέρωσης αὐτῶν, ἠγέρθησαν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ, ἵνα διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν χειρῶν, καὶ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ προστάτου τῶν ἀδικουμένων, τύχῃσι ταύτης, ἢ παύσωσι τοῦ ζῆν ἐπὶ πλέον βίον ἀβίωτον ἐν βασιάνοις μυρίαῖς καὶ ἀτιμώσεσι παντοίαις. Εἰς τὸ θέαμα τῆς εὐγενούς ταύτης κινήσεως παρεισάγονται ὅσα πάντα χριστιανὸν εἰς ἀπορίαν φέρουσι, καὶ παντός φιλανθρώπου τὴν καρδίαν πληγόνουσι. Πλοῖα τῆς σημαίας τῆς βαρβαρότητος καὶ τοῦ σκότους, στίφη Ἀράβων καὶ Ὀθωμανῶν καὶ ἀλύσεις κατὰ τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ ἄγοντα, συνοδεύονται καὶ φρουροῦνται ὑπὸ κεραυνοφόρων καὶ ὑψιστίων νηῶν, εἰς ἃς εἰσὶν ἀναπεπταμένοι καὶ διαλάμπουσι σταυροστόλισται σημαῖαι! Μέγας διοικητῆς χριστιανικῆς χώρας, γείτονος τῶν ἐπαναστάντων, αὐτοπροσώπως νοθετεῖ καὶ δι' ὄλων τῶν ὑλικῶν μέσων βοηθεῖ τοὺς ἀπίστους, πολεμοῦντας πρὸς τοὺς χριστιανούς, ὅπως εὐκολώτερον καταστρέψωσι τούτους. Πεφωτισμένων ἐθνῶν ὑπάλληλοι, παρακολουθοῦντες τὰ αἰμοδιψῆ καὶ κακοποιὰ στρατεύματα τοῦ Ὀθωμανικοῦ τέρατος, γίνονται ἀνάληγτοι μάρτυρες τῶν φόνων, τῶν πυρπολήσεων, τῶν ἀτιμώσεων καὶ κακώσεων τῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων τούτων στρατῶν διαπραττομένων, καὶ συμβουλεύουσι τοὺς δεδουλωμένους νὰ μένωσι πιστοὶ πρὸς τὸν ἀπηνῆ αὐτῶν δεσπότην, καὶ νὰ ἀσπάζωνται τοὺς ὄνυχας τοὺς σπαράσσοντος αὐτοῦ θηρίου, μεταχειριζόμενοι ἐπαγωγούς ὑποσχέσεις ἰσοπολιτείας μελλούσης καὶ ἐλευθεριῶν, ὧν ἡ ἐκτέλεσις φέρει

τὴν κατάλυσιν καὶ τῶν δογμάτων καὶ τῶν ιδεῶν τοῦ ἀσαλεύτου εἰς τὰς πεποιθήσεις αὐτοῦ μένοντος μουσουλμάνου, καὶ διὰ τούτου οὐδέποτε εἰς αὐτὰς ἐνδόσσαντος. Πλοῖα ὑπὸ χριστιανικῆς πηδαλιουχούμενα χειρὸς, περιπλέοντα τὰς παραλίας τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ ἐλευθερίας πολεμουσῶν χωρῶν, συλῶσι πᾶν βοήθημα αὐταῖς ὑπὸ ἀδελφικῆς φιλάνθρωπίας πεμπόμενον, καὶ ἀποστεροῦντες οὕτω τοὺς εὐγενῆ ἀγωνιζομένους ἀγῶνα τῶν μέσων τῆς εὐοδόσεως τοῦ ἔργου αὐτῶν, τῆς τελείας αὐτῶν καταστροφῆς τὴν ἡμέραν ἐπιταχύνουσι. Πάντα ταῦτα, καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις παραπλήσια ἀναφανδὸν πραττόμενα, εἰσὶν ἐρωτῶμεν πράξεις δικαιοσύνης, ἔργα χριστιανῶν, κινήματα λαῶν ἐπὶ φωτισμῶ καὶ ἐπὶ κατὰ Χριστὸν ἀγωγῇ ἐγκραυχουμένων; ἃς ἀποκριθῶσιν οἱ τὰ μυστήρια τῆς πολιτικῆς μεμνημένοι, οἱ τὸ ἀόρατον ἡμῖν ἀγαθὸν τέλος τούτων καθορῶντες καὶ κηρύττοντες. Ἡμεῖς δὲ, μὴ εἰς δολίαν προαίρεσιν ἀποδίδοντες τὰ γενόμενα, οὐδὲν ἄλλο βλέπομεν εἰμὴ πλάνην ἰσχύουσαν ἐν τῷ Ἰ. αἰῶνι, οὐδὲν ἄλλο διακρίνομεν εἰς τὴν ἀπαισίαν ἀχλὺν εἰμὴ τὸν ἐπικείμενον ὄλεθρον, ἐκ τῆς ἀπάτης εἰς ἣν οἱ ἰσχύοντες περιέπεσαν, ἀγνοοῦντες τὴν φύσιν τοῦ θηρίου, οὗ τὴν ζωὴν θέλουσι νὰ παρατείνωσι, καὶ τὴν μετουσίωσιν τοῦ λύκου εἰς ἀρνίον κατορθωτῆν πιστεύοντες. Οἰκτεῖροντες δὲ τὰ ἀδικούμενα μικρὰ ἔθνη καὶ τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας ἐυστυχεῖς, ἐκ μόνης τῆς θείας ἀντιλήψεως τὴν δικαίωσιν αὐτῶν προσδοκῶμεν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Περὶ τῶν Ὀδηστικῶν κλ. ἐπιστελλοῦσι πρὸς ἡμᾶς τὰ ἐξῆς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ καταστραφισμὸς τῆς Ὀδησοῦ εἶναι μηδαμινός. Ὀλίγα ἀποθῆκαι ἐκάησαν, ὡς καὶ τὸ τελωνεῖον, ὁ τηλεγράφος, καὶ τινὰ ἐμπορικὰ πλοῖα· οἱ Ἀγγλογάλλοι ἐπαθον περισσοτέρην σχεδὸν ζημίαν· ἐνταῦθα ἐπέστρεψαν νὰ ἐπισκευασθῶσι ἀτμοκίνητὰ τινὰ· ἐκ τῶν ἐν ταῖς συμμαχικοῖς πλοίοις ἐφρονεῦθησαν περὶ τοῦ 20 καὶ ἐπληρώθησαν 17, ὧν εἰς ἀπέθανεν. Οἱ Ῥώσοι κατῆλθον μέχρι Βαλτικίου, ἔπου εὐρόντες 500 Ὀθωμανοὺς στρατιώτας κατεκεραματίσαν αὐτούς. Ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας ὀλίγον ἐλλείψε νὰ παύσῃ τὰ πρὸς τὴν Πύλην σχέσεις του ἐνεκα τῶν δυτικῶν ὑπηρεσιῶν Ἑλλήνων. Ἡ μεταξὺ δὲ αὐτοῦ καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας ἐξῆς κατήνησε σοβαρὰ καὶ κατετάραξεν ἅπαντας· φαίνεται δὲ ὅτι κατενόηθη ὀλίγον.

— Ἐνεκα τῆς ἀσφαλείας τῶν μεθόρων συνέστησεν ἡ Σ. Κυβέρνησις καὶ τρίτον Ἀρχηγεῖον εἰς Καρπενήσιον ὑπὸ τὸν ὑποστράτηγον Βλαχόπουλον. Εἰς τὸ τῆς Λαμίας ἀπέλθεν ἤδη ὁ ὑποστράτηγος Γαρδικιώτης καὶ εἰς τὸ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος ὁ ὑποστράτηγος Σ. Μίλιος.

— Ἡ Α. Α. Μ. ἐκήρυξε διὰ τοῦ Ὑπουργεῖου, 20 φθίνοντος, τὴν λῆξιν τῆς Α'. συνόδου τῆς Δ', περιόδου τῶν βουλευτικῶν σωμάτων.

— Ἡ Ἀμερικὴ φαίνεται ζητοῦσα ἤδη νὰ τακτοποιήσῃ παλαιούς τινες λογαριασμούς αὐτῆς μετὰ τὴν Ἀγγλίαν.

— Ὁ Ἥλιος, ἐφημερίς σπουδαία καὶ ὄργανον τῶν ριζοσπαστῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κατακρίνει πικρῶς τὰ κινήματα τῶν δυτικῶν δυνάμεων πρὸς τὴν Ἀνατολήν.

— Διαβιβάζομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν τὴν πολλὰ εὐχρηστον εἶδῃ σιν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐκ πηγῆς λίαν ἀξιόπιστου, ὅτι πρὶν ὑπογραφῆ τὸ τελευταῖον ἐν Βιέννῃ πρωτόκολλον, περὶ οὗ προηγουμένως ἀναφέραμεν, ἡ Πρωσσία προέτεινε καὶ ἡ Αὐστρία ὑπεστήριξε τὴν πρότασιν νὰ μὴ ληρθῇ κανὲν μέτρον ὑφ' οἱανδήποτε τῶν τεσσάρων Δυνάμεων, ἀφορῶν τὴν Ἑλλάδα, ἢ τὰς ἐπαναστησάσας ἐπαρχίας, τὸ ὅποιον νὰ μὴ συμφωνηθῇ πρότερον ὑπὸ τῶν τεσσάρων Δυνάμεων ὁμοῦ. Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή, καὶ ἀποτελεῖ ἄρθρον τοῦ πρωτοκόλλου. (Ἐλπίς.)

— Τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον κατέλιπε τὸ Πέτα, ἀνωτέρως δυνάμεως κατ' αὐτοῦ ἐπιπεσούσης. « Μῆτε ἀθμῶν ἀπελπίση εὐημερίαν, μῆτε εὐ καὶ καλῶς πράττων ἀθυμίαν. Εἴς ἐνικυτὸς τέσσαρες ὥρας φέρεται, καὶ μία ῥοπή καιροῦ πολλὰς πραγμάτων μεταβολάς. » (Γρηγ. Ντζ)

— Ὁ Χριστὸς Πέτρος, Φιλάρετος κλ. ἐν Θεσσαλίᾳ — ὁ Τσάμης ἐν Μακεδονίᾳ, πολεμοῦσι τὸν ἐχθρὸν μετ' ἐπιτυχίας· ὁ λεοντόκαρδος Θ. Γρίβας ἐτοιμάζεται.

— Ὁ διαβόητος Ἰουδαῖος Δὸν Πατρίφικος ἀπέθανεν εἰς Ἀγγλίαν.

— Ἐκ τοῦ θεάτρου τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου οὐδεμίαν ἔχομεν νεωτέρα τῶν ἀνωτέρω θετικῆν εἶδησιν. Προτιμῶμεν δὲ μᾶλλον τὴν σιωπὴν ἢ τὴν διάδοσιν λεγομένων, ὧν τὰ πολλὰ, ἂν οὐχὶ πάντα, ἀποδεικνύονται ὑστερώτερον μῦθοι καὶ εἰκοτολογήματα· « δις ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ. »

— Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἔλαβεν ἐκ τῆς Βαλτικῆς ἀναφορὰν τοῦ Ναυάρχου Ναπιέρ εἰς ἣν ἐκθέτει σπουδαιότατα, ὅτι ἡ ἐκστρατεία τῆς Βαλτικῆς δὲν θέλει εἶναι οὔτε μικρὸν οὔτε εὐκόλον πρᾶγμα. (Ἀθηνᾶ).

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ἸΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Ὁδὸς Ἀθηνᾶς. ἀριθ. 274.)